

Віталій Шуміло

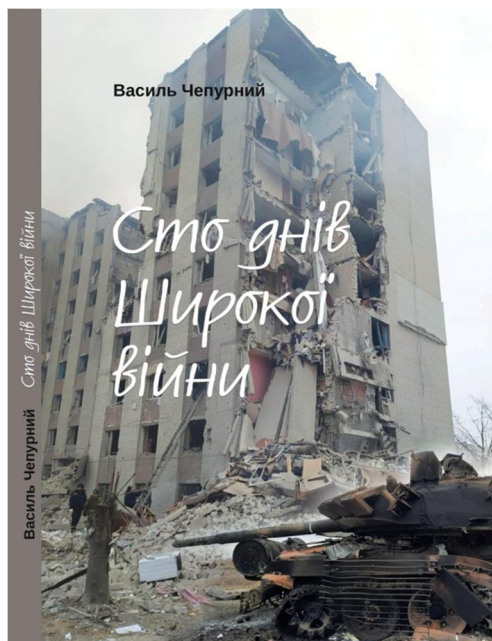

**Чепурний Василь. Сто днів Широкої війни.
Чернігів: Десна, 2022. 130 с.**

DOI: 10.5281/zenodo.7491829

© В. Шуміло, 2022. CC BY 4.0

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2257-5422>

Книжка Василя Чепурного «Сто днів Широкої війни», що з'явилася вже в серпні 2022 року, не просто видана «по гарячих слідах». Вона і є тими самими «гарячими слідами» перших 100 днів Широкої рашистсько-української війни, що розпочалася 24 лютого й триває (поки що) по сей день.

Чому так? Тому що це не роздуми-спогади (які також дуже важливі!) після завершення подій – це записи тих само подій, як їх знав і відчував автор книги. Ці записи – пости у Фейсбуці, які Василь робив щодня, навіть тоді, коли наш Чернігів був у блокаді: без світла, води, газу, під щоденними та щонічними обстрілами... Але чернігівці рішуче прагнули вистояти, не здатися ворогу, і навіть більше – не пропустити рашистів до Києва. Український журналіст просто робив свою справу, як мільйони інших українців, кожен на своєму місці, працюючи на Перемогу й наближуючи нашу Перемогу. Саме тому книжка Василя Чепурного «Сто днів Широкої війни» – це вже літопис нескореної Сіверщини, яка завжди була, є і буде українською. Літопис ста днів її окупації та спротиву...

Я вже не пам'ятаю, коли вперше надивався на дописи Василя у ФБ – здається, це було після того, як рашистський літак розбомбив у нас на Старій Подусівці 18-ту та 21-шу школи, і відтоді я не пропускав дописів Василя¹, бо там була інформація про дії ЗСУ та тероборони, про спротив на Чернігівщині, якої, насправді, нам було замало й хотілося більше. Звичайно, були ще у Вайбері стрічки новин «Блискавка» та «Суспільне Чернігів», але «Хроніка Широкої війни» – так назвав Василь свої щоденні дописи – була для мене важлива ще й тому, що в ній, окрім власне інформації, були роздуми людини, яку я знаю кілька десятків років – ще з кінця 1980-х, часів спільної боротьби за незалежність України, – і я впевнений, що їй можна довіряти.

¹ Все ж таки ні, було кілька днів, коли ми вже не мали не тільки води й газу, але й світла, наші телефони геть розрядилися й ми взагалі залишилися без будь-якого зв'язку та інформації. Але коли врешті вдалося телефон зарядити, я перечитав пости Василя за «пропущені» дні.

Я зроблю кілька виписок із книги «Сто днів Широкої війни» – ті, що запам'яталися особисто мені. Звісно, у когось, хто читав у ті самі 100 днів Василеву хроніку, можуть бути інші виписки, адже у кожного спогади про пережите свої – проте спільними є Україна та ця клята російсько-українська війна...

Почну з назви – хроніка *Широкої* війни, тому що війна ця розпочалася не 24 лютого 2022 року, а з анексії Криму та окупації Донбасу в 2014-му, зараз вона тільки *поширилася* територією всієї України. Як на мене, вона розпочалася навіть раніше анексії – в лютому 2014-го із розстрілів на Майдані, але то ми обговоримо вже після війни й дійдемо якоїсь згоди. Назва «Широка війна» – дуже влучна, мені вона одразу припала до душі.

Коли я вперше побачив «Хроніку...» у Фейсбуці, я прогорнув стрічку до її початку та прочитав про кожен пропущений день. Про 25 лютого, другий день Широкої війни, був такий запис: «Увечері Чернігів був знову обстріляний. Багато містян провели ніч у підвалах та сховищах. Мабуть, там вони вчилися любити великий російський народ та його культуру... Найстрашніше було в обід, велике руйнування в районі Епіцентру. Приватний сектор без світла і газу. Обласна лікарня без опалення» (с. 6). Це був перший масований обстріл житлового району Чернігова – багатоповерхівок, які жодного стосунку не мали до військових об'єктів... До речі, перша ракета тоді влучила в будинок № 21 по вул. Белова, у квартиру мого товариша, який у той час, на щастя, був у нас на Старій Подусівці. Його ім'я Дмитро Ромашов – етнічний росіянин, який 25 років тому переїхав в Україну й прийняв українське громадянство. Це досить символічно: перша російська ракета, яку росіяни поцілили в житловий квартал у Чернігові, влучила в квартиру їх колишнього співвітчизника, якого вони прийшли «асвабаждать». Проте ще з часів Революції Гідності Дмитро вважає себе українцем! Уламки тієї ракети збереглися. Може, віддати їх до Чернігівського історичного музею?

Восьмий ранок Широкої війни: «Тиша здається підозрілою, але Генштаб повідомляє, що станом на 6-ту ранку “на Сіверському напрямку російські окупанти, не маючи успіху в українських містах Чернігів, Ніжин та Суми, Лебедин та Охтирка, уникаючи бойових зіткнень зі ЗС України, намагаються дістатися північних околиць Києва”. Придурки – не змогли взяти Чернігів, а хочуть увійти в Київ!» (с. 11). Ця коротенька інформація мені була дуже дорога: Чернігів стоїть, але разом із ним вільний від ворога й Лебедин – козацьке містечко Слобідської України, звідки походить старовинний козацький рід Шумил, моїх предків, і в якому я колись народився... Встояла й Охтирка, у якій спочивають мощі каткомбного священника з чернігівської Добрянки ієромонаха Філарета Метан (†1976), який ніколи не визнавав советську Московську патріархію. Про нього я писав у дисертації, яку встиг захистити за кілька місяців до початку Широкої війни. Стійкість цих українських козацьких міст для мене теж була символічною.

Дев'ятий ранок Широкої війни: «Став боїтися тих ранків. Учора був тихий, а став пречорним – щонайменше 33 мирних чернігівців убили росіяни під час бомбардувань житлових районів на вулиці Чорновола та в районі 18-ї школи. Цікаво – російським льотчикам, які летіли низько, бо в Чернігові хмарність, і прекрасно бачили, що там нема військових об'єктів, видали шоколадки до ранкової кави, чи просто похлопали по плечах – “Маладци!”? І, зауважте, це не Путін скидав бомби, це конкретні росіяни. Тож покиньте вірити казочкам російського агітпропу, що вони не знали, що роблять!» (с. 13). Вісімнадцята школа – це на Старій Подусівці, у ній навчався мій син, а сталося це 3 березня, у день народження моєї дружини, сибірячки, предків якої колись із Чернігівської губернії вислали до Сибіру. 15 років тому вона вийшла заміж) та повернулася на прабатьківщину. І ось російський льотчик привітав свою колишню співгромадянку, «асвабадів» її (нашого) сина від його школи... Між іншим, ця школа досі носить ім'я більшовицького політрука, Героя Радянського Союзу Попудренка, який загадково загинув під час Другої світової війни, «священної» для рашистів. Може, настав час школу перейменувати – коли її (неодмінно!) відбудують? Ім'я героя довго шукати не треба – Сергій Чижиков, український поштар, який цього путінського аса збив...

Я на цьому зупинюсь. У книзі Василя Чепурного 130 сторінок, і ще залишається дев'яносто один день зі «Ста днів Широкої війни»... Запрошую цю книжку прочитати, вона того варта.

* * *

«...І ранок на Сіверщині прийшов тихим та хмуруватим після вчорашнього дощу, і гнали вгору жита і трави, і молилися до Неба батьки і родичі воїнів, які боронили світ на гарячому півдні та скривавленому сході, і чув Пан Бог молитви зраненої української землі і приймав душі загиблих, числом яких ще вжахнуться живі, і кувалася прийдешня Перемога. Бо не може Зло безкарно плюндрувати Божу красу і творіння Його рук» (с. 126), – починався сятий день Широкої війни.

Вона ще йде... Але й життя триває. Ми з першого дня Широкої війни знали, що переможемо. І ми переможемо. Ми вже перемогли, бо не здалися, бо чинимо опір, кожен на своєму місці. А отже – ВСЕ БУДЕ ВІЛЬНА І ДЕМОКРАТИЧНА УКРАЇНА!

Дата подання: 29 листопада 2022 р.

Дата затвердження до друку: 22 грудня 2022 р.

Цитування за ДСТУ 8302:2015

Шуміло, В. Рецензія : Чепурний Василь. Сто днів Широкої війни. Чернігів: Десна, 2022. 130 с. *Сіверянський літопис*. 2022. № 4. С. 141–143. DOI: 10.5281/zenodo.7491829.

Цитування за стандартом APA

Shumilo, V. (2022). Retsenziia : Chepurnyi Vasyl. Sto dniv Shyrokoï viiny. Chernihiv: Desna, 2022. 130 s. [Review : Chepurnyi Vasyl. One hundred days of the Broad War. Chernihiv: Desna, 2022. 130 p.]. *Siverianskyi litopys – Siverian chronicle*, 4, P. 141–143. DOI: 10.5281/zenodo.7491829.

